

M a h d i t a i s.

Geſchſemmes ſinnas. No Nihgas: Wiſd. gubernators aiſreifoſis. No Pehterburgas: Turku ſultans nepeenem Kreewu ſ. paſſes, — 18-rahbiſchana 1870 g., — jaumi penſijas liſt., — Armeneeſchu patriarka atbilde pahweſtam.

Kurſemmes ſinnas. No Wahſſemmes: Bruſchi tiſto lugga weetu Judia. No Engandes: larra-rihlu ſagli. No Franzijas: larra-dauidſinaſchana, — Franzuſchi no Mohmas aiſreifoſcht, — tiſbeles runnas-wihru zeſſchana. No Rohmas: pahweſts neware ſaderrecht ar Chſtreitju — biſkapu ſtribdis. No Stalijas: Mazzina aiſbildinaſchanaſs. No Spanijas: Kortes noſpr. lehnina waldischann. No Konſtantinopeles: Turku k. mantineſa ruhves, — leelweſira paroehle wehſtneeleem. No Aleſſandrijas: wiſe-ſebniſch aiſreifoſis. No Kihnas: eenais us miſſionareem. No Amerikas: Rubas dumpineetu dehl.

Jittas jaunus unnas. No Kurſemmes: ſlepawa darbs. No Meh-wales: peewihniſchees Jaggani. No Pehterburgas: jaunus kohetelannas ſtrahdneeleem.

Jaunafahs ſinnas. Grahmatas no Jeruſalemes. Pehteris un Tſchawſte. Grahmatu ſinnas. Palibdiſbas dahwanas preeſch ta ſwehtrineela Saterberg eenahluſchus. Andeles ſinnas.

Peeliffumä. Tenardins un Zeelowites glahbejs. Lehrpata. Schampanjera puddele. Na Amerikas redaltehram klahjees. Sawada grahmata.

Geſchſemmes ſinnas.

No Nihgas. Wiſdſemmes gubernators v. Lyſander 12tä Mai isreifoja us ahrſemmem un pa to laiku, kamehr mahja nebuhs, wianna darrifchanas usnehmis wiſe-gubernators.

No Pehterburgas. Kahda telegrafa ſinna no Konſtantinopeles dauidſina, la ſultans nodohmajis, Kreewu ſemmes paſſes nemaſ nepeenemt, tas ir: us tahdam paſſehm nepakaut ſawä walſte uſturretees un luhlojis, daschus Kreewu ſemmes pawalſtneekus pahrunnabt, lai palekocht par Turku walſtes pawalſtneeleem. Bet kad Kreewu ſemmes wehſtneeks tam pretti runnajas, tad Turku waldischana apnehmuſehs, tahdeem, tam apleezinatas Kreewu paſſes, pakaut ſawä walſte dſihwoht un tahdeem, tam paſſes naw rittigas, dohſchoht 6 mehneſchus laika preeſch apghadaſchanas rittigas.

— Keisers wiſſaugſtali pawehlejis, nahtoſchä gaddä Pehterburgä Kreewu ſemmes drehbju prezju israhdiſchannu turreht, kas ihpaſchas kommiſſiones usrauhdiſchana ſtahwehs. Israhdiſchana nahtoſchä gaddä jaeeſabt 15tä Mai un japabeids 15tä Juli.

— Uwiſes dauidſina, la tiſſchoht krohna deeneſtneeku penſijas zittadi eetaiſitas un preeſch larra-wihreem tahds liſtums jau effoht apſtirinahts. Tas wejs penſiju liſtums tiſſchoht pawiffam nozelts, kas lihd ſchim offizeereem, kad tee laiku deenejuſchi, no waldischanas puffes penſiju wehleja. Taggad tahdi wairs nelahdu penſiju nedabbuſchoht, lai zil ilgi buhtu deenejuſchi. Turpretti penſiju dabbuſchoht tiſ tahdi, kas larrä eewainoti, jeb deeneſtä buhdami ſawu weffelibu ſandejuſchi; un ſchee arri tiſ tad penſiju dabbuſchoht, kad teem paſcheem woi winnu ſeewahm nelahdas mantas ne-effoht. Schaddeem zilweleem tad arri dohſchoht dauid leelaku to penſiju, tä la tee ar ſawahm familjahm bes leelahm ruhpehm warreſchoht pahrtitt. Tomehr atkal tiſſchoht tahs penſijas kaſſes, ko paſchi tee krohna deeneſtneeki zehluſchi un uſturr, ar waldischanas palibdiſibu plaſchati eetaiſitas jeb waitotas. Pahz zittu krohna deeneſtneeku penſijahm tee liſtumi wehlat tiſſchoht isdohhti.

— Arri to Armeneeſchu patriarku Bogos, kas Konſtantinopelē dſihwo, pehrn Oktober mehneſi pahweſts usaizinajis, lai tas ſataiſotees ſchogadd' eet us to leelo konzihli, ko Mohmä noturrehs. Tas pahweſtam atbildejis, la wiſſch neto newarroht apſohliht, kamehr wiſſch us to atbildeſchannu dabbuſchoht no ſawä augſtala wirſneela. Tas augſtakais wirſneels nu patriarkam effoht peeteizis, la wiſſch tam gluſchi un pawiffam aiſleedjoht us to konzihli eet.

Ahrsemmes sinna.

No Wahzsemmes Prubschu waldischana us-praffijuse Dlandes waldischanai, woi ta newarretu winnai pahrhoht sawa Indija tahs ta nosauzamas Banda-fallas; jo tapeh, la Wahzsemmes seemeta beedribas fuggu spehls ariveen wairojotees, winneem arri tur tablumä tabda statfiona waijagoh. Schahs fallas galwas pilssehta fauzotees Massau un nesenn tahds Prubschu fuggis tur jau bijis. No Hollan-deeschu waldischana us to atbildehs, woi jau atbil-dejuse, to wehl nesinnam.

No Englandes ralsta: effoht no Ibru semmes dabbuschi tabdu sinna, la tee ne-effoht wis Fehneefchi, kas larra-rihtus laupoht. Kabhs polizejas wihrs fatizzis sehru, kas neffis pistoli liblam nodoh un fahzis paktat pruffiht, tur tas to nehmis, — la-mehr tahda mahja usgahjuschi appasch gribbas leclu pulku schaujamu rihtu, to jagti killai pelnas deht jeb polizeju gribbedams apmulsinabt, fataupijuschi.

No Franzijas. Is Parihes ralsta ta: „Lai gan sehinni laikä arween irr runnabts pah meeru uu la daschus larra-pulkus bubshoht atlaist, tomehr dsird no tablakahm gubernijahm, la ar leclu steig-schanohs ween rihtojotees us larra. No Urras pils-sehta sinno, la weenadi ween tur rihta-puffe larra-materijali trahjoht lohpa un weddoht us rohbeschahm. Tomehr tadeht newarr wis fazzih, la karschs drihs ees wakkä. Jo kad keisers sawu prahru wehl flaidri naw isfazzijis, tad larra-ministeris Neil, — kas patä naw leels meera draugs — wissu ta fataisa, itt la pa pahri neddefahm jau buhta jakarro. Karra-fuggu ministeris darra täpat, tas jau Widdus-jub-ras augstakam fuggu-komandeerim pamehlejis, wissu gattawu fataisibt, la us jubru dohtees un t. pr.

— No Rohmas arr ta sinna nahuse, la Fran-zuschi no turrenes jau August mehnesi aiseeschohht prohjam, jo Italijsa wairs ne-effoht us pahwesta til tauna; ta to sinnamu parrada dattu jau usnehmu-fehs malfabt un laikam drihs pilnigi ar pahwestu faderreschotees.

No Franzijas. Tur taggad waldischanai tib-ras libbeles ar teem laudihm, kas pilssehtäs fa-eet sawus runnas-wihrus zelt. Ap wissahm teesu-ista-bahm, tur laudihm ta fa-eeschana, schahdi tahdi zil-weli druhsmehm ween fastahjahs un ar warru lau-schahs wiffi us reis eelschä tilt. Sinnams, la us tahdu wihsi nelo newarr isdarriht un laikä pa wetti teel notawehts. Gan waldischana ar stiprahm pa-wehleschanaahm un draudeem, gan arri ar larra-wih-reem meera jauzejus leel islibdinabt, bet, til so no weenas weetas prohjam, ta atkal apstahj ohtru, kleebs un brehz un singe dumpineeku singes, waldischanai par spibti, daschureis paschi nesinnadami, to ihsti gribb. Gan daschureis pee mums, kad jauni teesas-wihri teel zelti, arr' nepaleel bes stribdes, jo weens gribb scho un ohtris to (sawu raddineeku) par tee-

fas-wihru zelt, bet zil tahdu nu schahdu masu strib-dinu warr peelibdsinabt tahdam leelam, tur laudis pa dauds tuhstoscheem faeet weenä weeta!

No Rohmas. La konfordata deht, to Gbst-reikeefchi ar saweem jauncem liffumeem til warren eewainojuschi, tee newarr un newarr ar pahwestu pilnigi falihdsinatees. Keisers gan sawu labbako un leelako kambara-lungu us Rohmu aissuhthjis fah-däs ihpaschäs darrischanaäs un tas ar kardinali An-tonelli isrunnajees, bet — rahdotees tomehr, la zaur to ta draudsiba nekä labbaka nepalischchoht, jo pah-westis no wezzahm konfordata norunnahm itt nelo negribboht atlaist, un lai gan arri kardinalis Kau-scher deessinn lä isdarbojees pahwestu ar Gbstrei-keem falihdsinabt, tal neisbewees un neisbewees. — Ar Gbstreikeem nihbedamees, pahwestis arween wai-ral tiblojoht ar Prubscheem draudsiba tilt. Sin-nams, la ar Prubscheem til pawirschus draudsiba ween warr buht, jo Prubschu kehni pahwestam par patifschanu nepaliks wis kattoki. Sakta arr', la pahwestis nelo neistaisoht par Franzuscheem, tee warroht arr aiseet, kad gribboht, winsch palaischotees us Deerwu un us wisseem kattoteem wiffä pasaulä, — tee winnu gan pasargaschoht. — Pahwestis wai-ral zeenijoht saldatus, to no Wahzsemmes warroht dabhuht preesch sewis, nekä no Franzijas woi Ita-lijas, jo tee effoht nepastahwigi. — Us leelo kon-zihli fataisotees, bislapeem effoht leclu leelais strib-dis sawa starpä, ihpaschi ar Jesuiteem newarroht tahs zittu ordenn kahrtas fatift, jo Jesuiti tiblojoht arween tohs zittus sew par kalpeem darriht, kas lai winnu prahru ween darra un tadeht nu schee zeffo-tees teem pretti. — Zil daschadi tur wehl ees, pirms konzihli buhs eefahkuschi!

No Italijas. Dumpineeku galwa, wezzais Mazzinis, kas Italeeschus weenadi us dumpi stub-binoht, taggad nehmees us wissu atbildeht un pee-rahdiht, la winsch pee ta nemas ne-effoht wainigs. Winsch 11tä Mai no Lugano pilssehtas ralsta, la tas dumpis Mailandä til effoht ismelts ween un polizeja to effoht ismelfuse. Schi ismelfchana arri peeberroht pee teem melleem, ar to jau 35 gaddus no weetas Italijas warrenees (tä wainisch faimodams no-fauz Italijas kehnius) zenschotees republikaneeschus pee zitteem laudihm apmeltoht. Winna ralstös ne-tur neuseeschohht, la winsch eenaibu starp Italeeschem un winnas waldischanu furrinoht. Effoht gan firdigi republikaneefchi zehluschees kahjäs, bet tas jau Ita-leeschu tantai effoht eedsimts un us to ta dsenno-tees agrakös un wehlatös laikös tä, la nemas teem newaijagoh no ahrenes us to padohmu doht. Wis-fas leelas peeminnas Italijsa effoht zehluschahs re-publikas laikä. Bet tas laik effoht tuhwu, kad at-kal republika Italijsa waldischoht un taggadejee warr-mahfchi drihs gallu nemschoht. Ka teem pahru to bail effoht, to deesgan labbi israhdoht ta isdohmata un ismelsta Mailandeeschu dumpofchanahs. — Tä

jau katris melle sewi taifnoht un fawu faunu darbu par labbu israhdiht moi noleegt.

No Spanijas. Spaneeschu Kortes nu ween-reij tiffufchi galla ar to littumu, fahdu waldischanu buhs eezelt Spanija. Balsu wairums palizzis pee ta, fa fehnina waldischana Spanijai ta derrigala. Wan nu tee republikaneschi wiffa spehka wehl tur-rejuschees us fawu pufsi, bet nelo naw palihdsejis, — ta japaleef, fa runnas-wihru leelums nofazzijis. Til ween nu wehl tabs behdas, fur derrigo fehninu nemt? Wissaplahrt jau irr isklaufinajufchi un is-mellejufchi, bet nekur ueisdohdabs. Warr gan lehti fapraft, fa Spanija pascha tahdu wihru netruhtst, fas pehz fehnina gohda tihlo. Tadeht jau weens runnas-wihrs, Fernando Garrido, fazzijis: „Walsts-waldineefam wajag buht Spaneetim, kam tehws un mahte Spaneeschi un fas Spanija dsimmis. Tas effoht fauns Spanijai, fa ta dumpi taifijufe tadeht, lai warretu few fehninu no abrfemmes ee-deedeht.“ Pahf scho runnu zitti, ihpafchi generalis Prim, brihnijufchees, jo runnatajs effoht stihws republikaneets. Winni tam azzis fazzijufchi, fa tas laikam starp fawcem draugeem effoht fahdu par fehninu isredsejis un tas laikam buhschoht Esparteros. Ta tee ilgi stribdejufchees un laikam wehl stribdabs. Spar iju tad warresim par laimigu faukt, kad ta wiffu to isdarrihs, bes fa winnu paschu starpä wehl reis dumpis iszeltogs.

No Konstantinopoles. Kad Englandes krohna-prinzis tur aishahza, tad Turku krohna-prinzis Murad Effendi tam rakstija grahmatu, to gaujschi luhgdams, lai nedf winnu apmellejoht, nedf arri ar sultanu runnadams pahf winnu fahdu wahrdu peeminnoht, jo zaur to wianam warroht gadditees fahdas fibbeles. — Te jafinn, fa wezzam sultanam Abdul Medschidam palikka dehls, fas wehl nebij taish gaddos, fa tas buhtu warrejis par sultanu tift, — tadeht nomirruscha sultana brahlis — taggadejs sultans Abdul-Aziz Kahn — waldischanu usnehma. Tapehz nu gan wezza sultana dehls naw fawu waldineela teefu faudejis, jo pehz taggadeja sultana mirschanas winnam peekriht par sultanu palift; bet daschureij jau pasaulä ta eet, fa tam ikreis irr ta teefa, kam spehks un warra. Ibstais krohnamantineeks effoht to jau nomannijis, fa taggadejs sultans pahf to gahdajohht, fa lai winna pascha dehls Szzeddins teekohht par sultanu tad, kad winsch pats buhs nomirris un tas wianam weegli warr isdoh-tees, jo winnam deesgan spehka un warras irr rohka.

— Turku leelwesirs, fas ir ministeris pahf walsts ahrigahm darrihschanahm, us teem Turku wehstneefem Pechterburga, Londone, Parihsä, Wihne, Berlinä un Florenzä laidis grahmatu, furrä tas isteiz, fa effoht pilnigi peepildita ta ustizziba, fo augstais sultans turrejis us tahm Ciropas leelwaldischanahm, kad tabs padohmu dewuschas, lai konferenzi fa-azina lohpa, fas lai winnu stribdi ar Greekeem is-

schkurr. Sultans tublin tam padohmam effoht padeweess ustizzedams schkibreju taifnibai un — schahs konferenzes nofpreedums ar to effoht israhdijs, fa pateesiba wehl deesgan leela warra un newar-roht wis katris gohda-fahrigs waldineeks fawa nah-burga meeru isjaukt, ta fa tas eedohmajees. Tadeht winsch, leelwesirs, sultana wahrda, wehstneekus luhdsoht, lai katris pee tabs leelwaldischanas, fur winsch irr, noneffoht sultana pateizibu par to leelo palihdsibu, zaur fo tizzis ischkirts stribdis, no fa winni, Turki, weenadi ween un zil spehdami effoht gan fargajufchees, bet fo turpretti Greeki effoht kuh-rufchi. Domehr Greeku isturreschanabs schinni laika un winnu jaunu ministeru isfluddinajchana nema; neisrahdotees, fa warretu ustizzehht, fa winni ilgi turrechoht to meeru, fo konferenze apsohlijufchi. Tadeht leekotees difti wajjadfigs, fa arri tabs zittas waldischanas weenadi passat luhotu, fa Greeki fawu wahrdu turra. Winni, Turki, pahf to taggad wis nesuhdsoht, bet runnajoht til to, fas us sirds un buhschoht no sawas puffes wiffu to darriht, fas nekahdu eemeslu nedohd us eenaida un weenadi us to dsihtees, fa ar Greeku semmi, fa turakaju laiminu, warretu labba meerä dsihwoht. — Sinnams, fa to winni newarroht zeest un nebuhschoht zeest, fa Greeku waldischana tohs Greekus, fas Turku pawalstneeki, us dumpi flubbinohht eeteikdama, fa winna grihbhoht schohs sawus tizzibas beedrus no nepaneffama Turku juhga atfwarbbinahht. Schee lautini, winnu pawalstneeki, ar labpraht wehlejotees neaiskahrte meerä dsihwoht un fawu labbumu lohpt, jo winni paschi lab-baf sinnoht, fa winneem nelas neteekohht pahri darrihts un fa sultans pats passat raugohht, lai winneem tapat fa wiffeem zitteem pawalstneefem pilnigs meers un pilniga pateesiba noteef wiffas leetas, un t. pr.

No Alessandrias, Egipte, Sta (17ta) Mai raksta, fa Egiptes wize-kehnijsch tai pascha deena na rihta aishreisojis us Wenediju, un no tejenes braufschohht apmetleht tohs Ciropas waldineekus Florenzä, Wihne, Berlinä, Parihsä un Londone. 22tra Juni winsch eereisojohht Londone, no kurrenes dohschotees us Briffeli un no tejenes us fahdu Franzijas weffelibas awotu, fur buhschoht ahrstetees. Augusta mehnescha eesahumä winsch buhschoht Konstantinopelä un Septemvera eesahumä attal mahja, Alessandria, fur Franzijas keiserene Egenia to apmellefchoht. — Rahdabs tas laiks peenahzis, fa Muamedaneeschu waldineeki uswarrejufchi to reebumu, fas teem bij us kristiteem, tizzibas dehht. Arri Egiptes wize-kehnijsch taggad grihb darriht pehz leelsultana preefschsimes. Fas preefschlaika to dsirdejis, fa fahds sultans buhtu zittus waldineekus apmellejis?!

No Kihuas raksta: Wiffa Kihna isplattiti tahdi raksti jeb awises, fas stipri karmo prett missionareem un tohs nofauz par plehsigeem wilkeem. Daudsina arr, fa fahds Kihneeschu leelmannis Pekingä Fran-

zijas wehstneekam effoht par auſi ſittis un wehstneeks par to Franzijas karrogu no ſawas mahjas effoht nonehmis, itt lã karu peeteidsams.

No Amerikas. Lai gan awises jau daudſinaja, la Seemet-Amerikaneeschi nekahdu palihdsibu nedohdoht nedj gribboht doht Kubas dumpineekem, tomehr taggad attal kas effoht notizzis, kadeht teem tal laikam buhſchoht lã japalihds. Spaneeschu generalis Balmeſada islaidis tahdu neſchehligu pawehleſchanu, la wiſſi Kubaneeschi, 18 gaddus un wehl wezzati, kas no ſawahm mahjahm atſtabjuſchees, tiſſchoht noſchauti, wiſſas atſtabtas mahjas un tahdas mahjas, kam naw balts karrohgs uswilts, ſadedſinaſchoht, wiſſas ſewas, kas nenahſchoht labbã prabhã, tiſſchoht ar warru ſakertas, kur tahs atrad-diſchoht! — Tã nu gan labprahht gribbetu teem nelaimigeem palihdsieht, kad tik neubhtu apnehmufchees, wiñnu darrichanãs ne-eemaiſitees. Sinnams, la ſchis eemeflis, kahds tã dsirdams, effoht gan tahds, kur apfohliſchanahs maſ ko geld un t. p. Meſſikaneeschi neko neistaiſoht, no winneem Kubas eedſihwotaji farra-eerohtſchus weddoht zil tik waijaga. Wiñni pahrdohdoht wiſſus, ko paſcheem newaijaga, un pirzejeem nepraffoht, no kurrenes tee effoht. Refenn Kubas dumpineeki noturrejuſchi kongreſſi un tã noſpreedufchi, pehz ta dsihtees, la warroht ar brihw-walſtehm ſabeedrotees un ſaweenotees.

Bittas jannas ſinnas.

No Kurſemmes. Walſts-awisehm rakſtita tahda ſinna, la 4tas April deenas waklara kahds ſleplawa ſchahwis us to Edohles dsimtkungu baronu Behr. Barons no jakts nahldams kahdã mahjinã uſturrejahs uu tur ta us wiñnu ſchauta lohde eefſrehja lohga rahmi un tã wiñnu netrahpijuſe wis, lai gan us galda pee ta lohga ſwezze degguſe. Ubrã bij gluſchi tumſchs palizzis un tadeht nefa neisdewahs beſdeewim pallat dsihtees jeb to lã peenahht. Sinnams, la Wentespils aprinka-teefa gan zihthas ſleplawa pehdas dsiht, bet woi tai isdohſees ſadſiht, — kas to ſinn. Tai paſchã muiſchã arri rija effoht no-degguſe, no la warroht dohmaht, la beſdeewigas rohſas ugguni peeliffkuſchas.

No Nehwales. Jau fenn daudſinaja un preezajahs, la ar to, la Baltiſchportes dselſu-zekku taiſiſchoht, nabbageem truhtumu zeesdameem Iggau-neem buhſchoht darbs un pelna. Bet kad nu taggad to darbu Nehwalã jau eefahkuſchi, tad israhbijees, la nabbagu Iggauu preeks un zerriba wehjä, jo darba waddoni ſaweddufchi papilnam ſtrahdneekus no Kree-wu ſemmes, lam gan ne-effoht ta jauda, kas Iggau-neem, bet — laikam lehtaki. Nabbageem Iggau-neem, kas arr us to darbu bij zerrejufchi, taggad bij janoflatahs ween un ar behdigu ſirdi jagreeschahs atpallat us mahjahm. Tã nu bij ta leela apfohliſchana, kur Iggau-neem buhſchoht darbs un maiſe! —

No Wehterburgas. Wehterburgã kahds no wiſſu baggatajeem kophmanneem eetaiſoht tahdu beedribu, kas gahdaschoht preekſch darba laudihm tahdas weetas, kur tee warr uſturretees un nakts-mahjas dabbuht.

Jannahs ſinnas.

No Nowochoperskas, 9. Mai. Is Boriffoglebskas ſinna nahtuſe, la tur kahdas 300 mahjas nodeggufchas.

No Peſtes. Kehnina teefa tam zittreifejam Serbijas ſiſtam Karageorgiewiſſcham, — kas bij apfuhdiehts, la wiñſch arr wainigs pee ſiſta Michaila noſaufchanas — wehlejuſe us ſwabdadahm kahjahm buhdamam ſawu teefu aiſſtaheht. — Serbeeschi wiñnu jau noſazzijufchi par wainigu un wiſſas wiñna muiſchas un mantas apfihlajufchi; ir wehl arri us Rumaniju rakſtijufchi, lai tahs mantas, kas ſiſtara tur effoht, Serbijai isdohdoht, bet tee wehl neapnehmufchees wis tã darriht.

No Florenzes. Awises daudſina, la miniſteri darbojotees, ar Rohmas waldischannu attal kaderretees un ſawu wehſtneeku turp ſubtiht.

No Wenedijas. Egiptes wize-kehniſch ſchodeen 22. (10.) Mai tã eereisjiss un rihta reiſohs attal us Florenzi un us Wiñni.

No Rohmas. Apfuhdjetu dumpineeku prozeſſe palabban pabeigta. No 60 apfuhdſeteem 2 us wiſſu muſſchu pee zeetunneeku darbeem noſteefati un zitti us 10 lihdſ 20 gaddeem tahdam paſcham ſohdam nodohtri.

Grahmatas no Jeruſalemes.

Peekta grahmata.

Jeruſalemẽ, tai 18. April 1869.

Sirdsmihkti draugil!

Gohds Deewam! Sawu reiſoſchannu pa ſlaweno Ra-naãna ſemmi pilnigi pabeidsis, Deewam no ſirds pateizu par ſchehligu un lainigu waddiſchannu un preekſch ſawas ſchirſchannahs no ſcheijeenes, wehl weenreiſi Jums rakſtu grahmatu is tahs ſwehtas pilſſehtas, is tahs mihtas weetas, lo ſawã laikã tas Kungs tahs gohdibas pats ſewim isredſeja par mahſolli. Pehz Keeldeenas ſwehtkeem, tuhdat nemſchu ſawu zekka-ſiſti rohã un ja wairat Kreewu reiſneeku atraddifees, tad ar winneem kophã reiſoſchu us Sinai kalnu Egiptes ſemmẽ; bet ja ſchis zekſch tã neisdohſees, tã wehlejoht, tad no Jeruſalemes garrahm Jaffu ar dampkuggi brautſchu us Altas pilſſehtu un no ſcheijeenes apmelleſchu neween Karmel kalnu, bet arri Damafkus pilſſehtu un teizamohs Libanus kalnu. Kad tur wiſſu peeklahjiigi buhſchu apſkattijis un kahdas deenas uſſawejees, tad pee Bairut pilſſehtas attal kahpſchu fuggã eefſchã, ar kurre tad teefcham pa juhru dohſchohs us Eiropu atpallat. Bet lai nu wehl ar iſheem wahrdeem Jums isſtabhtu no tahm weetahm, kurras ſchinnã pehdigã laikã eſmu apmellejis un ko tur buhdams atraddis. Tai 27. Merz no Jeruſalemes pulſten 10 no rihta, mehſ 94 reiſneeki garrahm Betlemi reiſodami dewamees us Mamri un Ebronas pilſſehtu prohjam. Ais Betlemes kahdas 4 werſtes tahku gahjuſchi, apmellejam tohs 3 Sahlamana uhdens-dihkus, kurrõs iſveldejuſchees, no ſcheijeenes aiſreiſojam pa labbu rohlu tam zekkam, kas us Ebronu eet — us St. Surra kloſteri, kas Greekeem peederr. Tã mihtigu uſnemſchannu atraddufchi, mehſ pahrgullejam par nakti un ohtrã rihta, maſai gairminai auſtoht, attal uſnehmahm ſawu reiſoſchannu us Ebronu. Jaw pulſten 11 preekſch puſdeenas aiſſneedſam Mamrẽ to weetu, jeb leelo kohu, kur Abraãms tohs trihs engelus redſejis pee ſewim nahkam un tur wiñſch tohs itt mihtigi apghadadams ar winneem kophã ſarunna-

jees. — Diwi stundas të uskawejuschees, pehz pabeigtas Kreewu Deewa-luhgſchanas pullſten weenâ, mehſ tiffai 28 reiſneeki ween, aiſreiſojam us Ebronas pilſſehtu. Zitti wiſſi reiſoja no Mamres us Jeruſalemi atpaffak; tiffai ar mohſtahm ween man iſdewahſ zittus Kreewus veelabbinahſ, kaſ ar manni weenâ prabhâ buhdami lihds reiſoja. Wiiani maſ no tahdahm weetahm to iſtaifa, bet tiffai reiſo us tahm ſwehtahm weetahm ween, par kurrâhm ſwehti rakſti to leezina. Zaur jaukahm Ebronas wihna-dahrſu eeleijahm eedami, mehſ drihs ween eereiſojam paſchâ pilſſehta eelſchâ un të pa wiſſu preelſchu gahjam us to Turku ſwehtu baſniſu, kurrâ neweenu Kriſtitu jeb Zuhdu nelaiſch eelſchâ, ka weenigi Turkuſ ween, un fur tee trihs wezz-tehwi, prohti: Abraâms, Iſaâks un Jehlâbs duſſ glabbati. Kad baſniſu, kurrâ us diwi dakkahm iſſchirrahſ, no wiſſahm ahra-puſſehm bijahm peelſchjigi apſtattijufchi, tad pa Ebronas eelahm eedami, apluhſtojam ſchahſ pilſſehtas maſſu mallâs. Wan nu gribbejam to paſchu deenu atpaffak reiſoht us Jeruſalemi, — bet kad leetus taiſſjahſ liht, tad turpat Ebronâ pee kahda Greeku-tizziga ſaimneeka par ½ kawas dabujam labbu naſſ-mahju un të palittahm ſchê lihds rihtam. Tit to mahjas-weetâ bijahm apmettuſchees, ta es tuhdaſ attal gahju pa pilſſehtu iſſtaigatees, lai jaw warretu ar Ebronu, kaſ irr të wiſſu wezzata pilſſehta wiſſâ Kanaânas ſemmê, zit nezit eepaſihtees. Un tas mannim arri gluſchi brangi iſdewahſ, jo laiſſ lihds waſſkaram bij labſ, tiffai par nakti ween breeſmigi leetus kâ ar ſpanneem gahja. Patte pilſſehta guſſ eeleijâ, ſtary rihta un waſſkara puſſes kalneem eenemta; oliwu kohti ſchê pa eeleiju irr wiſſur jo beſſi ween redſami un tadeht iſſkattifchanahſ irr jo branga. Domehr paſchu pilſſehtu apſiſhwo tiffai Zuhdi un Turki ween. Kriſtitu tauſchu ſchê irr kohti maſ. Gelâs irr lohti ſchauras un neiſhrâs. Schihdi un Turki të ſawas prezzu-bohdes atwehrufchi ſawu andeli djenn us preelſchu. Waſſkara itt ihpaſchi Schihdi, mums nekahda meera nedewa ſawu wihnu un zittas leetas peefohlidami, lai tit pirtoht ween, to warroht us Kreewu ſemmi lihds nemt. Pateſſibu faktoht, tad Ebronas wihns, zit nu es eſmu djehris, wiſſâ Kanaânâ irr tas gahredakais un labakais wihns un nekur zittur es arri ne-eſmu redſejis tit leetus un brangus wihna-dahrſus kâ ſchê tee beſſi ween atroh-dahſ. — Dhtrâ rihtâ agri maſai gaiſminai auſtoht, mehſ no Ebronas ſchirdamees usnehmahm ſawu zekku atpaffak us Jeruſalemi. Kad no pilſſehtas nahdami, kalnâ bijahm uskappuſchi, tad es wehl pahra reiſes us to trihs wezz-tehwi kappu-weetahm atpaffak ſkattidamees, noſuhtiju ſawas ſirds juſchanas apſinnu, wehledams teem tit dahrgâ peenninâ buhdameem Deewa kalpeem ſwehtu duſſu, lihds kamehr weenreiſ debbeſis warreſſim lohpâ pee ta Zehra kahjahm ſaredſetees un preekus beſ galla baudiht muſſchigi muſſſcham. Pateſſi, të Ebronâ buhdams, arri es lihds ar wezz-tehwi Zehrabu no ſirds warreju iſſkauſtees: „Kungs, es eſmu maſ prett ſawu peetizzibu, to tu man ſawam kalpam eſſi parahdijis;“ la es beſ wiſſa manna nopelna, jeb ka es buhtu to wehts, mannim tit leelu preeku eſſi peefchihris, un pee ta patſ palihdſejis, ka es ſcho ſemmi warreju apmekleht, to jau ilgi biju kahrojis redſeht un apmekleht. — Pehz 6 ſtundu reiſoſchanas, mehſ tiffai pullſten 1 pehz puſſdeenas itt laimigi aiſſneedjam Betlemi un të wiſſas weetas jo peelſchjigi apſtattijis, wehl beidsot apmekleju to tur buhdamu Luttera-draudſes mahzitaju Wülſler lungu, kaſ no ſawas gruhtas wahjibas jau itt brangi bij atſpirdſees. Wiſſſch lihds ar ſawu gaſpaſchu, manni itt laipnigi usnehma un tad jaw labbu laiku lohpâ bijahm ſarunnajufchees un zit nezit eepaſinnuſchees, tad wiſſa gaſpaſcha itt laipnigi mums peeneſſe Ebronas gahrdo wihnu un meddus-maiſi, to mehſ tahtak runnadamees baudiſjahm. Wiſſſch man nu iſſtaſſiſſa wiſſu, kâ wi-

nam Klahjotees ſchê ſweſchumâ un zit leela wiſſa draudſe eſſoht un kâ ar ewangelijuma tizzibu të eiſoht, tur wiſſſch jau 10 gaddus Betlemê par mahzitaju eſſoht. Kad par draudſes buhſchanu bijahm beigufchi runnahſ, tad mehſ par dauds un daſchadahm zittahm leetahm wehl lohpâ ſarunnajamees. Man arri wiſſanam bij jaſtaſſta par Latweeſchu laizigu un garrigu buhſchanu kâ ar to eet täpat Widſemmê kâ arri Kurſemmê. Beidsot wiſſſch man wehl paſneedſe reiſneeku wahrdugrahmatu, luhgdams, lai es arri ſchê ſawu wahrdugrahmatu, to itt labpraht darriju. Wiſſſepheidsigi wehl ſcho mahju, lihds ar to tur eetaſſtu baſniſas jeb luhgſchawas nammu apſtattijis, es no jeen. Wülſler mahzitaja un wiſſa peederrigeem ſchirdamees itt laimigi waſſkara-kreſſâ eereiſoju Jeruſalemê. Kad kahdas deenas ſchê atpuſſdamees biju pawaddijis, tad attal 3. April, kaſ bij zettortdeena, ap paſchu puſſdeenu mehſ 12 reiſneeki no Jeruſalemes garrahm Ziana un Morijas talneem pa Kidron eeleiju eedami aiſreiſojam us St. Saba kloſteri. Pehz 4 ſtundu reiſoſchanas us mirruſchâ-juhras puſſi, kahda kohti ſtahwa kints kalna kraſta palalnê, kurrâ eeleija ſteepjahſ lihds paſchu mirruſchu-juhru prohjam, jaw aiſſneedſam ſcho ſlaweno Greekeru kloſteri, kur nu 4. April deenu ſchê dſihwodami pawaddijam. Tahſ wehrâ leekamas weetas, kaſ ſchinnî kloſteri teel rahditas irr: St. Saba kays, tad ta alla, kurrâ wiſſſch ar laumu eſſoht lohpâ dſihwojis, kâ arri Zahna kays no Damafſus, kaſ ſchê 30 gaddus dſihwodams eſſoht grahmatu pahſ tizzibas-leetahm ſarattijis, to Greeku tizzigi kohti miſto un jeeni. Zittâ kambari attal rahda aiſ djelſu-reſtehm leelu laudſi nokantu muhtu galwas-kauſus, kaſ ſchê preelſch rahdſchanas irr paglabbati. Wiſſi Greeku un Kreewu reiſneeki ſchê itt miſligi teel usnemti un weſſelu deenu beſ maſſas uſturreti un peelſchjigi apgahdati us to labbato. Kahrtriba un peelſchjiga tihrita ſchinnî kloſteri irr wiſſſas mallâs redſama, tadeht arri mannim kohti patitte ſchê 2 naktis un weenu deenu eelſch kluſſa meera pawaddiht. 60 muhti, kurri ſchinnî kloſteri dſihwo, irr neween Greeki bet arri Kreewi, kaſ par ſcha kloſtera kahrtriba kohti ruhpejahſ. 5. April, kaſ bij feſtdeena, mehſ pullſten 8 no rihta, no ſcha miſliga weentukka kloſtera atſtadamees, attal pa ſtahwu un ſlihyu kints kalnu maſeem kahju-zekkeem nahdami, kur tiffai redſ Araberu un Beduithnu aitu jeb kaſu, woi arri leelu-lohpu gannektus pa tahm beſgalla ſtahwu kalnu eeleijahm gannotees, ap paſchu puſſdeenu aiſſneedſam Jeruſalemê ſawu mahjas-weetu. — Zau muhtu 6. April deenâ no rihta agri, Greeku tizzige no Turku ſaldatu muſſſchka pawadditi, lihds ar ſawu biſtapu un puſſſerweſteru dewahſ us Jordanu prohjam un tad ta 8. April deenâ wiſſi no Jordanas jaw bij attal mahjas-pahrnahkuſchi, tad ta 9. April deenâ, kaſ bij treſchdeena, attal Kreewu leela karawane reiſoja us Jordanas uppi prohjam; arri ſcho es ohtru reiſi wiſſanam us Jordanu gahju lihds. To paſchu deenu, pullſten 1 mehſ jaw eereiſojam eelſch Jeriko un të us lihdsena platſcha uſzeltâs teltis awmeſtamees pahrgullejam par nakti. Ap paſchu puſſdeenu, lihds pullſten 4 waſſkara, ſaule të tit neganti ſpeede, ka aiſ karſtuma wairſ nekur newarreja glahbtees. Tadeht rihtâ, jaw pullſten trijôs eelſch Jeriko buhdamu Turku ſaldatu muſſſchis muſſ no ſalda meega mohdinaja un tit to bijahm apgehrbuſchees, tad no leelahm piſku lampahm, kurrâs warren ſpohſchi degg — pawadditi un apgahmoti jaw pullſten 3½ tunſâ reiſojam us Jordanas uppi prohjam, — gribbedami jau pee laika eelſch Jeriko atpaffak tit, kamehr leelais karſtums ueusnahſ. Pehz 2 ſtundu ahtraſ eelſchanas, ap pullſten 5½ deenas gaiſmai iſplehſchotees jaw bijahm Jordanas uppei kahrt un pehz noturretas Kreewu Deewa-luhgſchanas, ihſâ laikâ, wiſſa Jordanas uppe no balteem ſwehtreiſneekem bij tit pitna, ka mudſcheja

ween. Schè irr japeeminn, ka kattris no Kreewu jeb Greeku fwehtreisneekeem schè Jerusalemè buhdami jaw eegahdajahs fewim mirstamahs drehbès, kurras nu Jordanas uppe is-masgajuschì nemm libes us sawahm mahjahm un til ilgi paglabba, kamehr wiinna pehdiga stundina atnahf un fur tad wiinna meefas buhda schinnis drehbès teef eelitta un lappà aprakta par neaismiristamu peeminanu, ka mirrejs arri sawà laikà irr to fwehtu semmi apmelledams wis-fàs weetàs bijis un wissu ar sawahm azzim stattijs. — Bet schoreis es Jordanas uppes uhdeni dandf majatu un fltaku atraddu nelà wiinnà rejsà tas bija, kad arweenu leels leetus mehde lht un tà arri kohpà dohtamees, Jordanas uppes uhdeni wairoht un leelaku padarribt. Pehz 2 stundu peldechanahs un masgachanahs mihligà Jordanà, mehš atkal apgehrbuschees greefamees us Jeriku atpattak, fur pehz pufdeenas wehl apmelledam to kalnu, us kurrà sahtans Kristu effoht waddijs, fur appatschà pee stahwa klints kalna mallas arri Greeku basniza irr atrohdama, tà arri to uhdens-awotu, kuru praweets Elja effoht saltu padarrijs, kurch no kalna istezejdam, tohti skaidru un smekfigu uhdeni peckuffuscham un noslahpuscham rejsneefam pasneets. Gan nu wehl gribbesam us mirruschu-juhru reisoht, bet kad faule dikti speede un katra rejsneefa kaulus gurrenus padarrija un Kreeri no mirruschu-jubras neho neistaija, tad us turreni reisoht — muhsu padohms — schoreis isubte; un man arri nekahda leela luste wairs nebij, tadeht, ka jaw pahra reises pee schahs jubras buhdams, wiinnas tohti sahlainà uhdeni esmu maigajees un peldejees. Nakti, gaischam mehnescham spibdoht, mehš pafschà pufsnakti pulstien 12 no Jerikus atslahdamees, us-nehmahm sawu zellu us Jerusalemè atpattak un pehz 7 stundu rejsoschanas, rittigi pulstien 7 no rihta eereisojam Jerusalemè. — Nupatt isgahjuschà fwehtdeenà, kas bij muhsu „pufpoku-fwehtdeena,“ arri schè Jerusalemè ta deena ar wissu gohdu un reenahjibu tiffa noswinnetà, par to schè ar ihseem wahrdeem gribbu peeminneht. Saw seftdeenà pulstien 4 pehz pufdeenas, wissu Kreewu un Greeku tizzibis beetri libes ar saweem mahzitajeem, kattris jauti staiti ispihtus palnu sarrus sawàs rohlàs turredam, steidsahs us sw. kappà-basniza prohjam, fur rehze leelas Deewa-luhgatanas schè fwehtreisneeku palnu-sarru tiffa eefwehtiti. Un tadeht arri dandf no fwehtreisneekeem scho nakti tèrat basnizà palitte Deewu luhgt. Paschà pufpoku-fwehtdeenas rihta itt agri, Greeku un Kreewu Deewa-kalposchana jaw eefahthas un tadeht arri kattris no fwehtreisneekeem sawu argahdatu „palnu-sarru“ sawàs rohlàs turredam bija sw. kappà-basnizà redsams. Man pulst. 7 no rihta tur ee-eijeh, basniza, lai gan brihnum leela, tad tomehr bij til pilna ar laudim peebahsta, ka wairs nefahdas ruhmes newarreja dabhuht. Zif mohdigi un brihnum jauti tas arri isflattahs, ja kattram klaufftajam irr jauts „palnu-sars“ rohlàs. Kad Greeku un Kreewu tizziras zermanija jaw beidsahs, un kad brihnum dandf preesteru libes ar bistapu, kattris krusu, deggofchu swezzi un „palnu-sarrus“ rohlàs turredam un laudis fwehtidami trihs reises aplahet fwehtai Kristus kappà-basnizai bij gahjuschì un sawu Deewa-kalposchana pilnigi pabeiguschì, tad atkal us tahdu raschu wihji, Armenjeneru draudes tizzigee scho weetà nahze un sawu Deewa-kalposchana turreja. Pa scho laiku tàpat sw. Kristus basniza, tà arri leela Greeku basniza libes ar Golgatas kalnu, neskaitamàs ugguns-lampàs dasch'daschadàs rehrewès degdamas, mirdieht mirdseja. Ak tawu neredsetu jaulumu! Wezzu lampu un lutturu weetàs nu irr wissas jaunàs lampas un lutturu palahrti un tà falkoht, wissa fwehta kappà-basniza tà tohti staita brubte ispuschota un isgresnota un tadeht ware gan rohmaht, ka paschàs Reeldeenas fwehttòs schè buhs jo jautà isflattischanahs wissàs mallàs. Libes pulstien 12

pufdeena, bij gandrihs wissas Jerusalemes eelas no fwehtreisneekeem pilnas, kurri sawus „palnu-sarrus“ un „roh-schu-puschus“ rohlàs turredami, aplahet pa celahm stahgaja, libes kamehr ap pufdeenu kattris sawàs mahjäs atpattak dewahs. Paschas sw. kappà-basnizas plazzis ar Kristiteem Arabereem bij tà bahstin peebahst, kurri tàpat „palnu-sarrus“ tà arri staitus „roh-schu-puschus“ fwehtreisneekeem pahrdohdami ar teem dingejahs un tad ween aigahja prohjam, kad jaw fwehta kappà-basniza no kaudim bij gluschì tuffcha walittuff.

Nu tad manni mihli draugi, Zuh, kas dshwojeet tahkà Wiosemme no Kursemme, effeet zaur scho mannu pehdigu grahmatu sweizinati no Jerusalemes pufses un lai Deews atkal mannu zellu paschirdams, man to preehu leet peedfshwoht, ka warru sweits un weffels sawu tehnu-semmi aishneegt un ar Zums waigu waigam faredsetees, tad es ar wahrdeem Zums wissu to pilnigaki isstahstischu, to zaur saweem raffteem wis ne-esmu spehjis isdarriht.

Dshwojeet weffeli! Es paleeku ar wissu mihlestibu jo prohjam

Zuhfu draugs un brahlis
A. Scherberg.

Muhsu fwehtreisneeks gan raffta, tà no Jerusalemes atwaddidamees un itt tà no turrenes beidsamà rejsà rafftidams; bet wehlati sawà ihposchà rafftà man stahstijis, ka preefch sawàs atkreisofchanas no Jerusalemes wehl rejs Mahjas weefa lassitajeem rafftischtoht, isstahstidams, to pa leelteeni peedfshwojis.

Mahjas weefa redaltehs.

Pehteris un Tschaukste.

Tschaukste. Labriht, Pehter! Kà schodeen stahw duhscha? Woi labbi isgullejees?

Pehteris. Ko nu jautà pehz tahdahm leetahm, to jaw man us peeres warri redseht, tà stahw. Ja neubhtu weffels, tad jaw neubhtu schurp atnahjis.

Tschaukste. Ko nu plahpa! Woi tad muhsu lahrtas laudis ikreis warr mahjà palitt, kad pirkts, wehders, woi galwa eefahpahs? Ko par tahdeem neeleem rehkinahet, tad tif warr us preefchu rahptees — darbs daubsfreis isdsenn flimmibu no kaulcem, ka ta ilgi mahjas-weetu nedabbu wis. Tif kad ta bahrgi uskriht, nu — tad zitta leeta!

Pehteris. Tà, sinnamè, pee mums wezzas mohdes zilwekeem gan irr, bet woi ta jauna, isluttinata schà laika pa-audse arr til stipra buhs un arr tà darrihs, to netizzu wis.

Tschaukste. Kà tu to dohma?

Pehteris. Nu tà: noslattees labbi us schà laika behrnu audsinaschana, tad skaidri redseht. Woi pats welns taggad wezzakeem un ihpaschi tahm mahtehm, azzis aisklahjis, ka nemaj neredes, pa kahdu zellu tee sawus luttellischus wadda! Dehlinom, tif to — tà falkoht — tas jaw proh etarroti pee muttes peelitt, arri zigarinsh jaw sohhs woi lakka-pihpittis kulle, jo tà schà laika mohde praffoht. Kad jaw proh bilfinas uswillt un westiti aisknophet, tad jaw wajag arr pulstieni westes kulle un ja ne wairak, tad tal selta lehdiiti peelitt un pee lehdiites neween selta atfleghu, bet pahw wiffahm leetahm kapselitti peekarinahet, fur mihthas memminas feija eefschà, ka lai

dehlinfch weenumehr atminnetohs, kahda labba winnam ta memmina. Un kad nu dehlinfch nahzis til tabt, ka jau tablat jarahdahs pafauler, tad tam neween ikdeenahs glihti stihwi elifini jafeen preefchâ, bet arri glafch zimbi jamauz rohla — no wifseteem fahbaleem jau neko runnaht, — lai gan puifcham nekahdâ wihfê tahda stabte ne peepaffe, tapehz ka cedams fohtus mett kâ struhdfinecks un ar rohlahm airejahs kâ labbibas woi feena ptafwejs.

Tschaukste. Wei tad nu deesgan nebuhs par teem dehleem — fo tad darra ar meitinahm?

Pehteris. Paggâ jel — wehl ar teem neefmu gattaws. Kad nu lutteklitim ffohlâ ja-eet, at tawu nebaltu deenu, kahda tad no rihta kaffifchannahs, kamehr no gultas teel ahra un memminai darbs ar faldeem wahrdeem dehliu dabbuht pee kaffejas krukites — us paharcem schinnis laifôs wairis nebohna, tee naw mohdê. Us ffohlu pawaddoht memmina dehliuam eespeesch tebrina naudu fajuâ par fo, sinnam, — papirofus pirkt, fo preefch ffohlah laika fchurp un turp wehl flaitidamees warr pafmeht. Woi nu ffohlâ fo darts eemahzabs arr woi ne, taf ar to warr leelitees, ka til un til gadus ffohlâ gabjis; — bet kad nu dehlinfch kahdâ ammatâ jamahza tad pa weenu pafchu gaddu woi zil meisteri jaisprohwe, jo tee wiffi tahdi nifni juani, ka fchenu turra kâ wehrgu un nekauj ne bribtinu atpufstees, nehs bruhleht to, fo ceraddis. Kad tahdam lutteklitim laimejahs par ammata selli tift, tad jau tahds kundfinsch, ka neko nedrihft fawâs rohla nest zittu, ka til needri un drihs jafattabs pehz baggatas bruhles, lai warr par meisteru tift. Tad jau darbs jakarr pee wadscha r.

Tschaukste. Reif pats tikku redsejs, ka tahds memmes dehlinfch, kas jau pee daschu ammatu meistereem bijis, pee difchlera bij peestahjees un pa wafkas brijdi, kneipê zigaru pihpeja un allu dsehra, leelidamees, ka bes fchnapfa un buddeles allus winsch nebuht newarroht dshwoht, jo to effoht ceraddis; bet pafchâ tai brijdi meisteris no palkatas peelihbis, to fahka wizzoht ar pletni un fchnam waijadseja wiffu atstah. Tikko memmina to dabbuja sinnaht tad dehliu arri fchim meisteram atnehma, — neffinnu, kas pehz no ta isjukka. Winna mahiti tu arr labbi pafihfti — kas gandrihs ikdeen ar tepat mums garram brauz.

Pehteris. Simu gan. Naw ilgi atpalkat, tai fwehtdeenâ, kad jaunefki pa wahzifki tilka eefwehtiti, no rihta fatikku fchablueelâ us basuizu pee eefwehtifchanas eijoht puifu, kas fawu kaska-pihpi fubza stenedams, kâ wezs wihrs; mammina un mahfina gabja blafkam un tahm nema; nebij pretti, ka fchons tahdu brohlastu turreja, — jo tas jau eerasts un waijadsigs. — Salki nu, kad tahdi lutteklifchi jau behrnu deenâs wiffus stikkus un nikkus isdarra, kas tad teem wehl pahri paleel wihra gaddôs fo darriht? Tapehz naw nekahds brijnum, ka taggad jau puf

muhscha wihreem firmas galwas, — naw brijnum, ka til agri paleel nespehzigi, naw brijnum, ka isluttinati un newihfchodami strahdaht, dohdahs us wilschanu un laupifchenu, pahr fo zittureij til retti ween un taggad ikdeenâs dšird. Af wezzaki, af wezzaki, kâ fuhf Deewam atbildeseet par fawu stulbu behrnu audfinafchenu!

Tschaukste. Audfini til tu fawu fahneli prahfigi, ka tam arr pufsmuhschâ naw kâpat kâ winnam Wahrtinam ar leelu spurrainu bahrbu, ar wezzu faldatu fchinneli apgehrbtam un ar ffohtas lahtu apbrunnotam jaet deedeht — tadeht ween, ka jaunâs deenâs wezzaki tam til dauts fo ceraddumu peerraddinajufchi, ka tas ar teem ween darbodamees, nespehja neko gohdigi pelniht.

Pehteris. Deewamschehl, fchahda traffa buhfchana, kâ taggad tê redsama pilfsehtâ, eijoht arri us semmehm leelumâ. Wiffi nelabbee ceraddumi ir tur nemmoht wirfrohku. Bet nu gribbam wehl pahrunnaht par tahm fcha laika mamfelitehm —

Tschaukste. Pagg, — stahfti to rihtâ, reds, fur manni jau aizina pee darba. Ar Deem!

Grahmatu finnos.

Peo Mahjas weefa drikketaja Ernst Plates irr dabujams:

Preefchrafstis pagafia-waldifchenu par isfargafchenu prett lohpu-fchrau (leefu) pee firgceem un ragga-lohpeem. Matfa 3 fap.

Rihgâ pee grahmata fohpmanna Bakmeister, irr dabujama fchi jauna grahmata:

Mahjiba galwas-rehfenôs ar israhdifchenu, isfahdrefchenu, usdohfchenu un isnahfumeem. Sarafstita no A. Tehrauda. Pirma dafka. — Matfa 40 fap.

Tee, kas agraf fcho grahmata jau apstelfufchi, to dabuhf no sarafstitaja pafcha.

Palihdšibas dahwanas preefch ta fwehtreiffnecka Schferberg cenahfufchas

no J. M. 1 r., Alt... 50 f., Silin 50 f., B. Casper 25 fap., M. Sabrin 50 f., M. Kamin 50 f., Jannson 20 f., Dump 1 r., fohpâ 4 rub. 45 fap.; pawiffam fohpâ 29 rub. 5 fap.

Wehl us preefchu tahdas dahwanas pafezigi fanems

Mahjas weefa apghadataji.

Undeles finnas.

Rihgâ, 16. Mai. Laif jauts un wehjains.

Naudas irgus. Walfs banta bileres 91 rub., Wif. usfalfamas liblu-grahmatas 100 rubl., newfalfamas — rubl., Rihgas liblu-grahmatas 90 rub., Kuzemmes usfalfamas liblu-grahmatas 97 rub., 5 procentu usdemu bileres no pirmas leeneschanas 172 rub., no dhtas leeneschanas 167 rub. un Rihgas-Dinaburgas bjel-fu-zelâ atzijas 125 rub.

Rihf 16tu Mai pee Rihgas atnahfufchi 615 fuggi un 442 fuggi atgahjufchi.

B. G. a. Nr. 53, laffa fcho fluddinafchenu:

Israhidams us to Wifemmes landrahm beedribas isfluddinafchenu no 27. Janwar f. g. ar N 80 teel fchê finnas darrihts, ka tee termini preefch Wifemmes semneku-firgu rahrifchenu un isprohwefchenu libf ar to eerastu gohda-dahwani isdalfifchenu ar augfta Baltifku guberniju general-gubernator leelunga uswehleschenu preefch Tehrapas us 11. un 12. Juni f. g. un preefch Walmeeri us 18. un 19. August f. g. nolikti tilfufchi.

Rihgâ, ritterufhi, 12ta Mai 1869.

[N 776.] Nitterschafstes fitehrs G. v. Kennelampff.

No genfures atwehlehts.

Rihgâ, 16. Mai 1869.

Atbildedams redaktehrs A. Leitau.

Sluddinaschanas.

Kad lohpu turretaji tahs awischu-lappas isfludbinatas sinnaas wehra nelidami wehl arween lohpus gannos dsiddami schem tahs shomes pee katta nepeelarr, kurras winneem no pilsehtas-gannibu waldischanas tadeht isdohtas tiffuschas, tad tas schai waldischanai rahdohs waijadsgs, wisseem par sinnaaschanu isfluddinahr, ka ta pahrausfischana pahr to taggad jo aschafa buhs un ka no schihs deenas fahloht wiffi lohpi, kurri bes tahs preekschrahlitas shmes (Brennzeichen) us pilsehtas weischa tiks atrasti, no weischu usrauga tiks apfihlari un itreisi tiffat tod ween atfal isdohti, kad ta kihla-nauda ar 15 kap. par fatru gabbalu buhs nolihosinata. To pajudduschu jeb saplisuschu shmjn weeta warr pee pilsehtas wezzala, inspektora J. C. Koch atfal jaunus bes malfas isnemt, kad tam tik to kwihit preekscha rahda.

Rihga, tai 10. Mai 1869. 2

Pilsehtas lohpu-gannibu waldischana.

Weens kreentis Wallas seminarija ismahzibis ffohlmeisters ar labbahrn leezibahrn, kas Wahzu wallobas weeta ihpafchi arri Kreewu walloba probt behrnus mahziht, teel mel-lehts preeksch Raugur muischas pagasta ffohlas, kurra schinni gadda tiks usjahla. Par lohni ffohlmeisters dabnu pee brijwas ruhmes un malfas 275 rubl. f. par gaddu.

Tadeht ffohlmeisteri, kam patifschana buhtu, scho weetu uenemt, lai lihof 15. Jun f. g. pee Raugur muischas walfts waldischanas pteizjabs.

Weens prena-rentineeks teel pagebrechts Hahnamiischina (Hahnenhof) netahl no Bikkru basnizas.

Smaggas

fehklas un barrojamas ausas

pahrdohs

Robert Friederichs, masä Kehnu-eelä N 10. 3

R. S. Voeherta

miltu-magasihne

netahl no Pehtera basnizas nupat ar dampfuggi dabouja peefuhitus

smalkus Maslawas konfektu miltus no pirmahs fortes

un pahrdohd tohs paschus par to lehtu zennu no 11 rubl. 75 kap. par kullu.

Labbus rudus, diw- un feschlantigas kaltetas meeschu-fehklas, ausu-fehklas, wibku-fehklas, sinu, meeschu- un griffu-putrainus un ausu-miltus pahrdohd N. Dange, masä Jesus basnizas eelä, pee Jesus basnizas, blaffam apteekim jaunä mudra mahjä N 13. 3

A. Th. Thiefs, Englifchu magasihna Rihga,

ispahrdohd pawiffam dselju dahesa un lehntrehtlus, sohias un galdus.

Kapposu stahdi irr dabujami Ah-gelakalnä Schwarzmuischä pee dahri-neela. Turpat arri irr labbi kartuppeki pahrdohdanti. 1

Wehrä leekama sinna!

Wisseem muischu walbineeem un semmes lohpejem dohdu to sinna, ka es saweem alminaireem un bimschreina alminu istapschu bruzzelkeem, kurri sawas geldibas un lehtuma deht wiffä Wahz-semme no illatra semmes-lohpeja teel brucheti, to pahrdohchanas weetu preeksch Widssemes, Kursemmes un Yggauru semmes nolizis tai

J. Redlich

gruntigä Eng. magasihne, Rihgä.

Strahlfunde, Pruhshds, April mehnesi 1869.

C. S. Schwabe,

istapschu bruzzelku fabrikants.

Tohs schi augfchä minnetus flawetus alminainus un bimschreina almina istapschu bruzzel-lus es kurru leelä krahjumä un pahrdohdu tohs tiffab leeläs partijas lä arri pa weenam, tapat arriban tahs ihstenabs Italijs semmes istapschu gallodinas un Wahzsemmes latinus un ahmarinus preeksch istapschu fuppinaschanas. 2

J. Redlich

gruntigä Englifchu magasihne.

Za pirma Kreewu-semmes ugguns-grehka fshahdes apdrohschinafchanas beedriba,

kas dibbinata 1827tä gaddä

un kam grunts-kaptals tshettri millioni fudr. rublu leels, lihds ar labbi leelu leeku kaptalu,

apdrohschinafchana wiffä Kreewu walfté par ugguns-fshahdi:

Dshwojamas ehlas, fabrikus, fudmallas un zittas ehlas, mahjas semmju muischas, zeemds un t. pr.;

Wissadas prezzes spihkerds, pagrabs, bohds, magasihnes un us waffejeem platfcheem un t. pr.;

mehveles, mahju-leetas, ammatneeku darba-rihtus un t. pr.;

Kuggus ohstas, ka arri wissadas zittas kustamas un nekustamas mantas.

Schahs apdrohschinafchanas deht të Rihgä jameldahs pee

R. John Hasserberg,

Kungu-eelä Nr. 12 tai mahjä kur ta dsihju bohde.

Katra zaur pehrkonu notiffuse fshahde teel aismalfata.

Saweem draugeem un passhstameem të sinnamu darru, ka arri schinni gaddä efmu dabujis tahs ihstenabs **Chstreichu Steiermarkas patent-iskaptes** no kaufeta tehrauda, ar ielta raksteem, kas par tahm ihsti derrigahm irr atrastas un no dauds fainneekem, rentineekem un ammatneekem par tahdahm apleezinata. Tadeht schahs usteizu wisseem, kas wehl schahdas iskaptes naw pirkufchi, lai arri prohwe un tee paschi tad atraddihs, ka pahr schahm naw zittas labbas un lehtatas iskaptes.

Johannes Altschke, Rihgä,

tehrauda-prezzu un schaujamu-rihtu bohde, Kungu-eelä, ta ohtra bohde no Sinder-eelas stuhra.

Pebterburgas, ahsemmes un Drelles rudus, prifchus rudus miltus, fehklas un ehderes ausas, fehklas meeschus, manna- un irschu-putrainus, ka arri falkohs mihtli-wahramohs stenus pahrdohd pa leelahm un pa masahm dalkahm 2

F. Neppun,
Zuhku-eelä N 19.

Stolbes muischas waldischanas darra sinnamu, ka tur teelohy pirkti jehli kauli par Rihgas tirgu, arri, kam patihf teel kauli par kaulu wilteem samalti

Wintermann-muischä, Misraunkles b. draudsé, katra laikä warr dabuyht dschstus un nedschstus falkus. 1

5 rubli pateizibas alga.

Schch'deen' tai 11. Mai nosudduse mella luntia no widdeja auguma, ar gluddenr spalwu, balahm fruchtim, kasu un lahjahm un garru asti, wahedä "Polle." Rodobdama Maslawas Abr-Rihgä, leelä eelä, piemä nammä pa labbu rohlu N 4, wihnuhi pee Leopold Baczyna.

Trikkehs un dabujams pee bilshu- un grohmatu-driffetaja Ernst Blaes, Rihgä, pee Pehtera-basnizas.

Tenardins un Zeelawites glahbejs.

(Skatt. Nr. 16. Veigums.)

Gandrihs pufstunda tà pagahja. Tenardins ar farwahm melnahm dohmahm kahwahs. Laupitaji ar garro laiku. Ne weens nemannija, ka no Baltina puffes farwada flanna atskanneja, tik kluffa flanna, ka to gandrihs ne mas newarreja dsirdeht.

Peepeschi Tenardins fazzija: „Klaufat, ko Sums teifschu. Manna feewa drihs buhs atpalkat. Par to nebehdat. Es dohmaju, ka Zeelawite irr Subfu behrns un es par to nebrihuhs, ka no winnas negribbat schirtees. Bet, redsat, kad Zeelawite Subfu grahmatu dabhuhs, tad taf sinnams bes kaweschanas mannai feewai lihds ees. Winnas abbas diwas eefahps fuhrmana wahgös. Winni brauts us ahrpilssehtu, nolifta weentuka weetä. Tur wahgi gaida ar 2 firgeem un kahdeem no muhsu draugeem. Weens no scheem ar Subfu meitu eefahps schinnis wahgös, kamehr manna feewa ar fuhrmani schurp brauks. Subfu meitai ne weens ne kahdu kaunu nedarrihs. Minnetös wahgös, muhsu draugu beedribä, winna tiks aifwesta kahdä meerigä weetä un Subs winnu agral' nedabbuseet redseht, pirms mannim tee 200,000 rubli buhs rohkä. Sa Subs manni polizejai usdohdat, tad sinnams gan manni eemettihs zeetumä. Bet tad weens no manneem draugeem Zeelawitei duhreenu dohs firbi. Redsat, tahda irr ta leeta!“

Baltinisch nefazzija ne wahrda. Tenardins atkal eefahja:

„Subs redsat, ta leeta irr skaidra. Ne weenam kaunums nenotits, ja paschi negribbat, lai kaunums noteef. Es Sums wiffu stahstu, ka Subs sinnat issfargatees. Tikko manna feewa buhs atpalkat un mannim fazzijhs, ka Zeelawite us zektu irr, tad Subs wakkä laidifim un Subs warrat eet us mahju. Subs redsat, ka Sums itt nekahdu kaunu negribbam darriht.“

Paschulait' durwis atwehrahs. Tenardina feewa eenahja ahtreem sohleem farkana, ar spihdedamahm azzim un nifnu waigu un brehza:

„Wiltiga adresse! Melli, tihri balti melli ween! Masaja Smiltschu-eelä, nummuri 17, neweens Baltinisch nedfihwo!“

„Tenardins! wihrs! schis wezzais blehdis tewi freetni isnerrojis un issohbojis! Tu effi par dauds labs! Kad mannös naggös buhtu bijis, tad winnu tik ilgi buhtu mohzijusi, kamehr mannim buhtu teizis, fur winna meita un fur ta nauda irr!“

Tenardins kahdu brihdi neko nefazzija, tad to ohgtu pannu apskattija un ar lehnu, bet dusmu pilnu balfi Baltinam praffija:

„Wiltiga adresse? Ko tu tad ar tahdahm aplamibahm zerre panahkt?“

„Laifu wilzinahkt! to gribbeju!“ tà Baltinisch brehza.

Tanni paschä brihdi wiasch tà faktoht krattijahs un no teem strikkeem atrattijahs. Winni bij puschu greefti. Tik ween ar weenu kahju wehl wiasch bij peefeets pee gultas.

Pirms Tenardins un winna beedri apkehra, kas ihsti notizzis, Baltinisch to farkano kaltu pee ia garra kohla kahda bij fagrahbis un to tà sohbinu wihzinaja. Tee laupitaji, apstulboti un itt ka no laiwäs issweesti, ne-eedrohschinajahs, winnam tumumä eet, ta ugguniga kalta deht, ar ko wiasch tohs apdraudeja.

Baltinisch laikam ar kahdu affu, bet itt masu rikhu, tik masu, ka tee laupitaji, winnu zaurmefledami, to pee winna nebij atradduschu — laikam farvus strikkus bij puschu greefts. Bet kad wiasch ne-eedrohschinajahs, semmē lohžitees, ko tee laupitaji sinnams tuhliit buhtu atskahrtuschu, tad wiasch kahju-strikkus nebij warrejis puschu greeft.

Ta kluffa flanna, kas fennat' bij atskannejusi, eefihmeja Baltina strikku puschu greefchanu.

„Turrat meeru!“ — tà Tenardins — „wiasch pee kahjas wehl peefeets. Gan winnu pahrwahresim!“

„Subs effat nabbagi, noschelojami blehschi!“ — tà Baltinisch issfauzahs — „bet manna dsihwiba nau wehrta, ka tik dauds teef aifstahweta. Sa Subs dohmajat, ka zaur mohzifchanu manni speediseet runnah un fazzihkt, ko negribbu fazzihkt, jeb rakstihkt, ko negribbu rakstihkt, tad redsat të!“

Tà fazzidams wiasch to kaltu, ko pee kahda turreja, us farwas pliffas rohku speeda, tà ka ta kuhpeja un smirdeja.

„Nabbadsiini, nebihstatees no mannim, itt tà arri mannim no Sums nekahdas bailes!“

Un wiasch to kaltu zaur atwehrtu lohgu issweeda ahra:

„Darrat ar mannim ko gribbat!“

„Remmat winnu zeet!“ Tà Tenardins.

Kad bija iddarrihts, ko bija fazzijis, tad ar feewu aprunnajahs un tad lehneem sohleem peegahja pee galda, iswilka schuhplahdi un isnehma to nasi.

Ku gan ar Baltinu pagallam buhtu bijis, ja peepeschi Tenardina meitas, kas us eelu wakti stahweja, weenu sihmi nebuhtu dewuschas, ka polizeja kahrt effoht.

Ku Tenardins brehza: „Schigli! dohdat tahs strikku treppes schurp! Lai spektis paleef flahdä un glahbfimees!“

„Wai tad pa preefsch tam wezzam blehscham galla nedarriseet?“ Tà Tenardina feewa.

„Nau wakkas.“ Tà wihrs.

Azzumirkli strikku treppes pee lohga bij peestipri-natas un Tenardins brehza:

„Nahz, feewa!“

Un wiasch steidsahs pee lohga.

Bet tee zitti laupitaji nekahwa:

„At tà! Tu pa preefsch gribbi glahbtees? Nè, meh's buh'm tee pirmee!“

„Zuhs runnajat kà behrni,“ — tà Tenardins — „polizeja mums uf pehdahm un Zuhs wehl fahkat strihdetees!“

„Nu labbi,“ — tà weens no teem laupitajeem — „tab wilk'm loh'ses, kurfch pirmais lai glahbjahs!“

„Zuhs laikam trakki effat,“ — tà Tenardins — „Zuhs famos wahrdu's uf papihru rakstifeet un tahs loh'ses zeppurè eemettifeet“

„Wai Zums warrbuht manna zeppure nepatiktahs?“

Tà peepeschi swescha bal's atskanneja no durwju puffes.

Wiffi laupitaji aplahrt greesahs. Schahwehrs stahweja durwis; Schahwehrs, tas slawens polizejas wihrs; Schahwers, no ka Parijes sagki un laupitaji wairal' bihjahs ne kà no pascha wella.

Winfch zeppuri turreja rohka un to pasmeedamees aplahrt greesa.

Laupitaji krittta uf teem dselses rihkeem, kas pa istabu bij iskaifiti. Wiffi 5 fastahjahs lohpa. Statram famos dselses rihks bij rohka, wai nu stanga, wai ahmuris, wai leela atflehga. Tenardins panehma sawu nast un wianna feewa aplam leelu almini, kas pee lohga gulleja un meitahm benka weeta derreja.

Schahwers zeppuri lifka uf galwu, nuhju rohka, sohbins mastis.

„Pagg', pagg'! Zuhs ne-eseet zaur lohgu, bet zaur durwim. Tur drohschaka iseeschana. Zuhs effat 6, meh's effam 15. Restrihdesimees par welli. Isturrefimees gohdigi un rahtni!“

Weens no teem laupitajeem Tenardinam dewa pistoli un wiannam aufis tshuksteja:

„Tas irr Schahwers. Es ne-eedrohschinajohs, uf scho zilwetu schaut. Wai tu eedrohschinasees to darriht?“

„Sinnams!“ Tà Tenardins.

„Nu tad schauj!“ Tà laupitajs.

Tenardins panehma pistoli un uf Schahweri mehrfeja.

Schahwers tik ween 3 fohtus no wianna bija. Winfch ar stihwahm azzim uf Tenardinu flattija un fazzija:

„Neschauj! Pistole nesprahgs wakkà!“

Tenardins schahwa un riktigi! pistole nesprahga wakkà.

„Wai tewim to ne-esmu papreefsch fazzijis?“ Tà Schahwers.

Tee laupitaji to redsedami metta famos dselses rihkus pee semmes un fazzija:

„Tu effi wellu kehniensch! Meh's padohdamees!“

„Tas irr labbi,“ — tà Schahwers — „gohdigeem un rahtneem klahjahs buht.“

Un nu winfch aplahrt greesahs un fauja:

„Nahkat nu eefschà!“

Polizejas saldati, ar sohbineem, plintehm un nuhjahm apbrunnoti, eenahja un tohs laupitajus ar strikkeem fehja.

„Nahkat tal ween schurp!“ atskanneja bal's, kas nebija wis wihreescha bal's un no ka tomehr ne-weens nebuhtu dohmajis, ka ta effoht feeweefcha bal's.

Tenardina feewa weenà faktà stahweja un ar abahm rohkahm to smaggo almeni pazehla, draudedama, katru sadraggah, kas tai tuwumà nahkschoht. Wihrs aif feewas flehpahs.

„Sargajatees!“ Tà tas elefants klahwa.

Wiffi atpakkat kaphahs.

Ta feewa flattija uf teem laupitajeem, kas ferwi ar strikkeem bij lifkuschees fasetees un fazzija: Bahbas!“

Schahwers pasmebjahs un feewai tuwojahs.

„Nenahj' mannim wis tuwumà,“ — tà feewa — „es tewi fadausu gabbalu gabbalòs!“

„Kreetns saldati!“ — tà Schahwers pasmebjahs — „Tewim irr bahrda kà wihram bet mannim irr naggi kà feewai.“

Un Schahwers arween tuwal' peegahja klah.

Tenardina feewa to almeni ar johni Schahweram gabsa pee galwas. Bet Schahwers muddigs lohziyahs pee semmes un almins wiannam ghja par galwu pahri, atfittahs pee feenas un tad meerigi istabas widdi palikka gulkoh.

„Dohdat strikkus schurp!“ Tà Schahwers brehja.

Tee polizejas saldati atsfrehja un fahshja ar strikkeem tik labb' Tenardina feewa, kà arri paschu Tenardinu.

Pa tam staryam tee saldati to wezzo firmo laupitaju eewehroja, kas peedsehri's faktà gulleja un to krattija. Winfch pazehlahs un praffija, wehl pufsmeeegà buhdams:

„Wai wis beigt's, Schondrin?“

„Ja, gan!“ Tà Schahwers atbildeja.

Baltinsch wehl neweenu wahrdu nebij runnajis, kamehr polizeja bij eenahkufi. Kad Schahwers wiannu eewehroja, tad pawehleja:

„Altatfat wiannam to strikki! Un ka neweens no istabas ne-eet ahra!“

To fazzijis Schahwers pasehdahs pee galda un eefahja protokolli usrakstih.

Kad kahdu brihdi bija rakstijis, tad fazzija, lai tas funks nahtoht pee galda, to tee laupitaji bij fahshjufchi.

Tee saldati wifsaplahrt flattijahs.

„Nu?“ — tà Schahwers — „kam tad nenah?“

Baltinsch bij issuddis. Durwis gan no saldateem tifka apwaktetas, bet lohgs bij wakkà. Tik to Baltinsch bij wakkà feets, kamehr Schahwers protokolli eefahja rakstih, winfch ahtri zaur lohgu bij isglahbees.

Tahdà wihse zeelawites glahbejs isglahbahs no Tenardina naggeem.

Lehrpata.

(Statt. Nr. 15. Beiguns.)

1722 gads preefch Lehrpatas atfelfchanas gauschi wehrâ nemmams. Lehrpatai kahdas muischas peederreja. Sweedru waldischana schahs muischas pilsfehantai bij panehmufi. Lehrpatas burmeisteram Kellneram isdewahs schahs muischas no Kreewu waldischanas attal atpaffat dabbuht. No ta jau warr atfahrst, kahds prahts Kreewu waldischanai prett wiffu Widsemmi bij. Sweedru waldischana nehma. Kreewu waldischana atdewa. Tâpat arri notiffa pee muischneefem.

Burmeisteram schahs leetas deht us Mihgu bij jabrauz. Bet ne wiinam, ne rahtskungeem naudas nebij. Tadeht weens nahburga muischneeks, tas landrahts Lewenstern, pilsfehantai 100 rubtus prett prozentehm aisdewa.

Pamasihthinam Lehrpatai isdewahs us preefchu titt. Waffarâ 1723 rahtsteefa jau warreja pawehleht, lai wiffus salmu juntus noahrdoht. 1724 pilsfehata atraddahs 6 rahtskungi, 2 mahzitaji, 35 leelas un 57 masas gildes birgeri un bes tam wehl 21 Wahzu eedfihwotaji, kas pee gildes nepeederreja. Basniza dabbuja altari uu kanzeli un beidsot arri kohka tilts pahr Embaka uppi tilka taisihts, pee turra darba arri muischneeki 80 rubtus dewa. 1726 preefch teem Jggauneem, kas pilsfehata dshwoja, ihpafchu mahzitaju, Furlons wahrda, peenehma.

Sawâ atfelfchanâ Lehrpata attal tiffa palaweta. 1755 tas pirmais no teem breefmigeem ugguns grehkeem iszeblahs, kas to nelaimigo pilsfehentu isposhtija. 16. Mai, preefchpufdeena, pulstun 11., weena ahrpilsfehantas mahja fahka degt un pehzpufdeena, pulstun 5, jau 65 ahrpilsfehantas mahjas gulleja pelnôs. Wiffur mihlestibas dahwanas tiffa salafitas. Arri krohnis palihdseja un patahwa teem eedfihwotajeem, kurreem mahjas ar ugguni bij nosflihkufchas, is pilsfehantas muhra atmenus preefch mahju buhwefchanas islaust.

1793 attal ahrpilsfehata ugguns-grehks iszeblahs un leelu pulku jaun-usbuhwetu mahju norihja. Arri schoreis netruhka mihlestibas dahwanu dewaju. Lehrpateefchi ne-aismirsa krohni peeluhgt. Keisarene Kattrihne dewa un dewa baggatigi: desmit tuhstoschus rubtus.

1764 Keisarene, zaur Widsemmi un Jggaunu semmi reisojot, arri us Lehrpatu nahza. Ahrpilsfehata toreis wehl bija pelnu laudse. Lehrpateefchi zit spehdami Keisareni apfweizinaja un usnehma ar gohdu un preefu.

1774 Lehrpatôs pawiffam bij 3300 eedfihwotaji, kurru starpâ 50 Wahzeefchi un kahdi retti Kreewu kohpmâni atraddahs.

Gan arri taggad Lehrpatas buhwefchana wehl nebij teizama un eedfihwotaji, kohpmâni tif labb' kâ

ammattneeki, bij gauschi nabbadfigi. Pilsfehata bija tif tuffcha no naudas, ka ihpafchu Deewa nammu preefch Jggauneem newarreja usbuhweht, lai gan leela waijadfiba bija.

Tomehr laiki deemschehl palikka wehl behdigaki. 11 gaddus pehz Keisarenes apmekleschanas pilsfehata attal gulleja pelnôs. 1775, kahda karsta waffaras deena, ugguns-grehks iszeblahs. 400 pilsfehantas mahjas, jaun-usbuhwehts kohka-tilts pahr Embaka uppi un ahrpilsfehantas leelaka dakka noslihka. Zetturta pilsfehantas dakka ween tiffa glahbta. 8 birgeri leefmâs sawu gallu bij dabbujufchi. Mas jau ween mahjas nebij noslihkufchas, ta ka ne eedfihwotajeem pufsei nebij ruhmes. Zilwetu barri aplahrt skraidija, bes pajumta, bes maises kummosa, dasch labs arri bes drehbehm. Dauds zilweti eefohrtelejahs basniza, zitti attal semm sawu zitfahrteju mahju skursteneem. Daschas familijas kahdas deenas us laiwahm dshwoja. Zilweti, kas wehl nupat pilniba bij dshwojufchi, taggad deedelega un ar affarahm maises kanziti jeb drehbesgabbalu luhdsahs.

Jo leelakas tahs behdas, jo leelaka arri bija ta palihdriba. Birnee, kas palihdseja, bij nahburgu muischneeki un arri nahburgu semneeki. Weens pats muischneeks stelleja 600 puhrus rudsu un 18 wesumus ar drehbehm un ehdamajeem. Dimi zitti muischneeki katrs 1,000 rubtus dewa. Weens Kreewu augstmanis, kas no nejaufchi zaur Lehrpatu reisoja, 200 dukkatus starp Lehrpatas eedfihwotajeem liffa isdalliht. Loreisejs general-gubernators Browne wiffa Widsemme mihlestibas dahwanas liffa salafibt. 22,000 rubti tiffa samesti nu Lehrpatai fuh-titi. Keisarene Lehrpatai 100,000 rubtus bes prozentehm aisdewa us 10 gaddeem, to pilsfehata pehz 20 gaddeem atdewa atpaffat. Bes tam schehliga Keisarene pilsfehantai wehl 6000 rubtus schinkoja, lai par scho naudu atmenu tiltu par Embaka-uppi taisitu. Schis tilts wehl taggad stahw un ar Keisarenes wahrdu Latiniskâ walloda irr pufschoths.

Lai nu gan sinnams rahtsteefa un paschi birgeri zit spehdami puhlejahs, fewim attal jaunâs mahjas usbuhweht, tad tomehr Lehrpatas ihsta usbuhwefchana un atfelfchana kahdus 25 gaddus wehlat' eefahlahs ar uniwersitetes jeb augstas skoblas zelfchânu.

Lehrpata taggad peederr pee Widsemmes wissbrangalahm pilsfehatham. Tai pehz pehdejas skaitifchanas irr 24,000 eedfihwotaju. Par tahdu kreetnu pilsfehantu Lehrpata bes uniwersitetes ne kad nebuhtu palikkufi. —

Schampanjera puddele.

Weens students, kam gauschi knappa istiffchana bija, weena leelmana deklam stundas dewa. Tas bij Wihna, Austrijas galwas pilsfehata, kur arri uniwersitete irr.

Weenreis tas augstmanis balli dēwa un nabbags students tā kà no ſchehlaſtibas arri tikka luhgts. Wiſs tas balles ſpihdums ſtudenti apſtulboja. Bet tas galds, kur wiſſi tee gabrdi ehdeeni un tee ſmaltee wihni bija — muhſu ſtudenta azzis pee ſcha galda bija tā kà peekaltas. Ir paſchu ſchampanjeri katrs weeſis pehz patikſchanas warreja dſert kà uhdeni. Students neween uſ ſcho galdu ſkattija, bet arri peegahja un ehda un dſehra pehz patikſchanas. Schampanjers ſtudentam ihpaſchi labbi ſmekkeja. Wiſch neſkattija tahs glahſes ko iſdſehra un tā tad nebij nekahds brihnumſ ka galwa winnam reiba.

Jau gribbeja aiſeet, kad tahdas dohmas winnam prahtā nahza: „kaut taf es weenu no ſchahm ſchampanjera puddelem warretu lihds nēmt uſ mahju!“ Kà dohmahts, tā darrihts. Wiſch peegahja pee galda, panehma weenu ſchampanjera puddeli un to eekahſa rakſakkeſchā. Un nu wiſch ar ſawu ſaldu laupijumu gribbeja iſbeht. Pee durwim par nelaimi winnu ta leelmana meita ſatikka un winnu praſſija, kam tad jau tik agri gribboht aiſeet? wai tad winnam tē nepatihkoht? Muhſu wihriſch, puddeli keſchā, bij itt kà no laiwas iſſweeſts un aiſbidinajahs zil ſpehdams. Preilene dohmaja, ka wiſch warrebht tadeht tik agri aiſeiſoht, ka neweens par winnu nau behdajis un ſazzija: „Nē, Suhſ agral' nedrihſtat aiſeet, pirms ar mannim eſſat danzojuſchi!“ Students pretti jau newarreja turretees un tā tad winni abbi diwi luſtigi pa ſahli danzoja lihds ar daudſ zilteem pahreem.

Bet klau! kas tas tahds trohſknis, kas peepeschi atſkann? Wai piſtole ſprahgt? Weena preilene, kas aiſ ſtudenta danzo, gandrihſ nogihbt un tas jaunſkungs, kas ar winnu danzo, ar brihnichanu manna, ka apleets eſſoht. Bet ar ko un kà, to wiſch newarr ſapraſt.

Ta ſchampanjera puddele ſtudenta keſchā ſawu peenahkumu bij iſdarrijuſi un bij walkā ſprahguſi. Sullaini jau agral' to korki wakſigatu bij taiſijufchi. Baur danzoſchanu ta puddele ſtipri bij luſtinajuſees. Korkis tai preilenei taiſni waigā bij eelehjis, kamehr pats tas ſchampanjers to jaunſungu bij apflazzinajis.

Students ar ſawu deemschehl tuſſchu puddeli trihzedams un ſaunedamees aiſbehdja. Weeſi ſmeedamees winnam pakſat ſkattija.

Kà Amerikas redaktehram ſlabjece.

Seemet-Amerikā daudſ rupjas, neklahjigas un mums Giropescheem nepatihkamas buhſchanas rohdahs. Weenā Amerikas pilſſehſtinā un wiſſā tanni apgabala leels pulks blehſchu pee ſagſchanas un laupichanas darbeem ſabeedrojahs.

Schinni pilſſehſtinā arri awiſes tikka drikketas. Nupat jauns awiſchu redaktehrs bij atnahjis. Tas bij drohſch gohda wihrs. Wiſch tadeht awiſes minnetai nebuſſchanai prettiturrejahs un tohs blehſchus arri par blehſcheem noſauza.

Par to blehſchu beedriba gauſchi ſauna palikka.

Weenreis redaktehrs ne ilgi pehz ſawas atnahſſchanas meerigi ſehſch pee rakſtama galda, kad peepeschi weens plezzigs tehwiſch ar ſpurrainu, ſmaggu pahtagu wihzinadams eenahſ un praſſa, kur redaktehrs eſſoht.

Redaktehrs atſfahrſt, ka nu laifam labbi nebuſſchoht un weeſam luhds, lai paſehſchotees, wiſch tuhliſt eefchoht un redaktehri aizinaſchoht. Redaktehrs druſtu ween pee nahburga eſſoht aiſgabjis.

Uſ treppehm redaktehrs ſateek ohtru tahdu paſchu weeſi, kam nuhja rohtā un kas arri itt bahrgi pehz redaktehra praſſa.

„Redaktehra kungs pee rakſtama galda ſehſch,“ — tā redaktehrs atbild, — „eſſat tik labbi un uſkabhjat ween pa treppehm!“

Kahdas minutes gaidijis, redaktehrs atkal uſkabhjat pa treppehm un pee durwim luhre. Un ko wiſch redſ? Tec abbee blehſchi wahrtahs pa grihdu un weens ohtro meelo ar nuhju un ar pahtagu. Katrs ohtro par redaktehri bij turrejis un aiſ leelahm duſmahm neweens nebij atſfahrſtis, kurſch ihſti tas prettineeks bija.

Sawada grahmata.

Weens Angleets Pariſe nahza pee poſteſkunga un tam luhdsja, lai winnu noſwerroht un tad ſakſoht, zil winnam jamakſajoht, jo to „kà grahmata“ uſ Londoni ſtelleschoht.

Angli irr weena ſawada tauta un daudſ ehrmigus ſtikkus darra. Poſtes kungs tadeht, lai gan brihnidamees, ta wihra pagehſchchanu peepildija.

Poſtes ſkrihweris Angteeti noſwehra, kas deefgan reſns un wehderains tehwiſch bija un iſrehklinaja 4,000 rubkus poſtes naudas, kas winnam buhtu jamakſa par weenu grahmata, kas maſal' newelk ne kà wiſch pats.

Bet kad tas reſns wihriſch keſchas grahmata iſwilka un 4,000 rubkus papihra naudā uſ galdu likka un poſteſkungam luhdsja, lai winnam tahs waijadſigahs poſtes ſihmes uſlippinajoht un winnu beſ kawehſchanahs ar grahmata poſti uſ Angliju ſtelleschoht, tad poſtes kungs atſfahrta, ka nabbaga Angleets nejohkojotees, bet ahrprahtigs eſſoht.

Atbildedams redaktehrs A. Leitan.

No Cenſures atwehſhts.

Mihgā, 15. Mai 1869.